

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

23 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski (przewodniczący)

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Anna Młyniec

po rozpoznaniu na rozprawie 23 lutego 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank Spółki Akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 11 lutego 2021 r., I ACa 646/20,
w sprawie z powództwa B.B. i A.B.
przeciwko Bank Spółce Akcyjnej w W.
o ustalenie,

1. Oddala skargę kasacyjną

**2. Zasądza od pozwanego banku na rzecz powodów kwotę
2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi w
przypadku opóźnienia rozpoczynającego bieg po upływie
tygodnia od dnia 23 lutego 2024 r.**

Karol Weitz   Roman Trzaskowski   Dariusz Zawistowski

[SOP]

UZASADNIENIE

W pozwie z 9 maja 2020 r. skierowanym przeciwko Bankowi Spółce Akcyjnej powodowie B. B. i A. B. wniesli o ustalenie nieważności umowy kredytu hipotecznego z 15 grudnia 2005 r. zawartej z poprzednikiem prawnym pozwanej Bank Spółką Akcyjną w W.. Wyrokiem z 28 października 2020 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie ustalił, że objęta pozwem umowa jest nieważna i orzekł o kosztach procesu. Sąd ustalił, że powodowie w 2005 r. w celu pozyskania środków na dokonanie transakcji zakupu nieruchomości udali się do pośrednika kredytowego „E.”, który zaproponował im skorzystanie z oferty kredytu walutowego opiewającego na CHF w Bank Spółce Akcyjnej w W.. Powodowie uznając, że oferta tego banku jest najkorzystniejsza na rynku złożyli w nim wniosek kredytowy, który został pozytywnie zweryfikowany. W rezultacie 15 grudnia 2005 r. powodowie podpisali z Bank Spółką Akcyjną umowę kredytu mieszkaniowego (dalej jako: „Umowa”). Według głównych postanowień Umowy bank udzielił powodom długoterminowego kredytu budowlano-hipotecznego w wysokości 45 857,14 CHF w kwocie nie większej niż równowartość 105 000 zł na sfinansowanie kosztów zakupu lokalu mieszkalnego nr [...] w S. na Os. [...], dla którego Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą nr [...] i refinansowanie wniesionego wkładu własnego związanego z kredytowaną nieruchomością. Uruchomienie kredytu miało nastąpić w dwóch transzach, po spełnieniu warunków określonych w Umowie. Spłata kapitału miała następować w 359 rosnących ratach miesięcznych na konto wskazane w Umowie. Kredyt był oprocentowany w skali rocznej według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej stopie bazowej LIBOR dla 6-miesięcznych depozytów w CHF powiększonej o stałą marżę w wysokości 1.25 % w okresie karencji w spłacie kredytu oraz 1% w okresie spłaty kredytu. Zabezpieczeniem wierzytelności kredytowej była ustanowiona przez powodów na rzecz banku hipoteka zwykła w kwocie 42 857.14 CHF oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 2 882,19 CHF obejmująca odsetki i inne koszty. Obie hipoteki zostały ustanowione na prawie własności kredytowanej nieruchomości i wpisane do księgi wieczystej. Ponadto powodowie poddali się egzekucji w do kwoty 64 285,71 CHF.

W sprawach nieuregulowanych bezpośrednio w Umowie miały do niej zastosowanie postanowienia Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla Klientów Indywidualnych w Bank S.A. (dalej jako „Regulamin”). Zgodnie z Regulaminem kredytobiorca był zobowiązany do otwarcia konta i jego zasilania wpływami zabezpieczającymi miesięczną spłatę raty i odsetek i innych należności wynikających z Umowy. W przypadku kredytu złotowego konto było wskazane w Umowie, natomiast w przypadku kredytu w walucie obcej kredytobiorca otwierał rachunek walutowy w walucie udzielanego kredytu i wskazywał go w Umowie. Ponadto kredytobiorca upoważniał bank do pobierania ze wszelkich środków kredytobiorcy w banku oraz bieżącego rachunku firmowego kredytobiorcy kwot należnych bankowi z tytułu Umowy, gdyby nie zostały one spłacone terminowo. Regulamin przewidywał, że w przypadku kredytów w walutach obcych raty spłat przeliczane były według ostatniej tabeli kursów ogłoszonej przez bank w dniu wymagalności raty przy zastosowaniu kursu sprzedaży walut. W związku z takimi warunkami umownymi powodowie 21 grudnia 2005 r. zawarli z bankiem umowę rachunku bankowego, na mocy której bank zobowiązał się otworzyć i prowadzić na ich rzecz dwa niezależne rachunki bankowe, tj. rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy w PLN i rachunek walutowy w CHF. Spłata kredytu następowała po dokonaniu przeliczenia raty CHF na PLN z rachunku prowadzonego w PLN. Wysokość poszczególnych rat kredytu została określona w harmonogramie spłat, który był zmienny. Powodowie comiesięcznie zasilali rachunek w PLN kwotami wynikającymi z harmonogramu. Nie znali jednak z góry wysokości raty w złotych i dlatego każdorazowo na pokrycie miesięcznej raty przelewali kwotę z nadwyżką.

Powodowie otworzyli rachunki zgodnie z życzeniem banku, chociaż mieli swoje konta w innych bankach, prowadzone w PLN. Jeden z rachunków PLN został otwarty wyłącznie w celu obsługi kredytu na podstawie Umowy. Umowa zawarta została z powodami jako konsumentami na podstawie ustalonego wzorca umowy, a treść postanowień umownych nie była z powodami ustalana indywidualnie. Powodowie od początku starali się o kredyt w PLN, podczas gdy kredyt został im udzielony w walucie obcej, gdyż nie spełniali warunków kredytowych w PLN. Jedynym ustaleniem, na które powodowie mieli wpływ przy negocjowaniu warunków kredytu, była możliwość wyboru wysokości kredytu i rodzaju rat (rosnących albo

malejących). Powodowie nie byli informowani o mechanizmie przeliczania zadłużenia z CHF na PLN i odwrotnie. Bank nie wytłumaczył powodom, na czym polega ryzyko kursowe. Według zaświadczenia banku na 2 stycznia 2020 r. łączna wartość uiszczonych przez powodów kwot z tytułu rat kapitałowo-odsetkowych kredytu wyniosła 80 988,53 PLN. Pismem z 24 marca 2020 r. powodowie wezwali bank do przedstawienia propozycji rozliczenia świadczeń wynikających z Umowy w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Bank nie ustosunkował się do tego pisma. Następcą prawnym Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. stał się Bank 1 Spółka Akcyjna w W.

Powodowie wytaczając powództwo twierdzili, że Umowa jest nieważna, gdyż nie precyzuje waluty kredytu i sposobu dokonywania spłat rat kredytu, a jej postanowienia dotyczące mechanizmów ustalania kursów CHF do PLN nie są jednoznaczne i pozwalają bankowi na pełną swobodę w ustalaniu kosztów związanych z kredytem i wobec tego mają charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c. Sąd Okręgowy ocenił, że Umowa narusza art. 69 ustawy – Prawo bankowe (dalej jako „Ustawa”) i z tego powodu jako sprzeczna z art. 58 k.c. i art. 353¹ k.c. jest nieważna. Według Sądu brak w Umowie precyzyjnie wskazanej kwoty udzielonego kredytu i niedookreślenie waluty, w której miała następować jego spłata, otwarcie do obsługi kredytu dwóch niezależnych rachunków w PLN i CHF, pozostających w kompletnie niejasnej relacji oraz brak harmonogramu spłaty dyskwalifikowały Umowę. Jej nieważność miały także powodować zawarte w niej niedozwolone postanowienia umowne dotyczące przeliczenia kursu CHF do PLN. Sąd Okręgowy ocenił przy tym, że powodowie mieli interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieważności Umowy, gdyż wydanie wyroku w tym zakresie mogło definitywnie rozstrzygnąć niepewną między stronami sytuację prawną i zapobiec możliwym między nimi sporom w przyszłości. Sąd przyjął ponadto, że powodowie są konsumentami, gdyż kredyt został przez nich zaciągnięty w celach mieszkaniowych. Kwalifikując kredyt zaciągnięty przez powodów do kategorii kredytów dnominiowanych Sąd uznał, że tego rodzaju umowa kredytowa jest w prawie polskim dopuszczalna i sama przez się nie koliduje z art. 69 Ustawy, co potwierdziła ustawa z 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe, na mocy której dodano art. 69 ust. 2 pkt 4 a Ustawy. Zdaniem Sądu Umowa naruszała

jednak art. 69 Ustawy, gdyż nie określała w jednoznaczny sposób zarówno zasad spłaty kredytu, jak i nie precyzowała wprost kwoty kredytu, który miał na jej podstawie zostać wypłacony powodom. Nie zawierała zatem wszystkich wskazanych w art. 69 Ustawy koniecznych elementów kredytu i była sprzeczna z Ustawą. Postanowienia Umowy nie określały bowiem rodzaju waluty, w której powodowie mieli spłacać raty kredytowe. Sytuację dodatkowo komplikował fakt, że do obsługi kredytu powodowie musieli otworzyć aż dwa rachunki bankowe (w PLN i w CHF). Problematiczna z punktu widzenia wymagań ustawowych była także kwestia określenia wysokości udzielonego kredytu (45 857,14 CHF, nie więcej jednak niż 105 000 zł). Na skutek braku dostatecznej precyzji Umowy powodowie nigdy nie znali wysokości poszczególnych rat kapitałowo-odsetkowych, które płacili w złotych. W połączeniu z brakiem precyzyjnego harmonogramu spłat należało zatem przyjąć, że obowiązki umowne stron w odniesieniu do ich głównych świadczeń były nieweryfikowalne. Z tych względów Sąd Okręgowy stwierdził, że Umowa jak sprzeczna z art. 69 ust. 1 i 2 Ustawy jest nieważna

Ponadto Sąd uznał, że Umowa zasługiwała na dyskwalifikację z tego powodu, że zawierała narzucone powodom przez bank niedozwolone postanowienia dotyczące ustalania mechanizmu denominacji kredytu, w tym dowolnego ustalania kwoty podlegającej spłacie w comiesięcznych ratach. Nie negując dopuszczalności stosowania tych mechanizmów Sąd *in concreto* ocenił je jako niejednoznaczne i nietransparentne oraz przyznające bankowi zbyt dużą swobodę przy określaniu wykorzystywanego kursu walutowego, a tym samym możliwość dowolnego kształtowania kwot podlegających każdorazowo spłacie. W ocenie Sądu naruszało to granice swobody umów określone w art. 353¹ k.c. i prowadziło do sprzeczności Umowy z ustawą (art. 58 k.c.)

Rozważając kwestię niedozwolonego charakteru niektórych postanowień Umowy Sąd Okręgowy podkreślił, że w okolicznościach sprawy postanowienia umowne w ogólności nie były wyrazem indywidualnego uzgodnienia, gdyż powodowie nie mieli na nie rzeczywistego wpływu poza postanowieniami dotyczącymi rodzaju spłacanych rat kredytu (rosnące albo malejące) i wysokości kredytu. Powodowie nie mieli ponadto świadomości ryzyka walutowego związanego z Umową, a nawet nie podpisywali w tym zakresie żadnych oświadczeń i zdecydowali

się na kredyt wyrażony – w pewnej mierze w CHF - gdyż nie mieli zdolności kredytowej na kredyt w złotych. Nierównowaga stron Umowy naraziła ponadto powodów na szkodę. Byli oni potraktowani przez bank nieuczciwie. zróżnicowanie przez bank kursu kupna i sprzedaży stosowanego dla określenia wysokości kapitału oraz stosowanego do określenia wysokości spłaty sprzeczne było z dobrymi obyczajami i rażąco naruszało interesy powodów jako konsumentów. Ani Umowa, ani Regulamin nie określały w ogóle zasad ustalania kursów walut, które pozwalałyby powodom na weryfikację całego mechanizmu. Brak dostatecznego przekazu informacji o ryzyku kursowym praktycznie uniemożliwiał podjęcie przez powodów racjonalnej decyzji co do zawarcia Umowy. Z tych względów Sąd Okręgowy ocenił, że niedozwolony charakter mają zarówno postanowienia Umowy przewidujące stosowanie kursów wyznaczanych przez bank przy realizowaniu mechanizmu denominacji, jak i klauzul denominacyjnych w całości i odnośnie postanowienia Regulaminu. W dalszej kolejności Sąd Okręgowy przyjął, że zawartą w Umowie klauzulę denominacyjną zawartą w Umowie należy uznać za określającą podstawowe świadczenia stron a jej bezskuteczność powoduje nieważność całej Umowy, gdyż bez bezskutecznych postanowień nie jest możliwe jej utrzymanie.

Apelację od wyroku z 28 października 2020 r. złożył pozwany bank. Wyrokiem z 11 lutego 2021 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny podtrzymał ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji i podzielił stanowisko, że powodowie mają interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności Umowy w rozumieniu art. 189 k.p.c., jak również pogląd Sądu pierwszej instancji, że postanowienia Umowy i Regulaminu w zakresie, w którym kreują one mechanizm ustalania kursu CHF dla celów operacji przeliczeniowych służących określaniu wysokości wypłacanego kredytu i rat jego spłaty pobieranych z rachunku powodów są postanowieniami niedozwolonymi w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. i w związku z tym nie wiążą powodów. Sąd Apelacyjny zgodził się również z konkluzją Sądu Okręgowego, że w rezultacie cała Umowa jest nieważna.

Oddalając apelacyjny zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. Sąd Apelacyjny wskazał, że samo istnienie możliwości wytoczenia powództwa o świadczenie nie

zawsze powoduje brak interesu prawnego w żądaniu ustalenia. W przypadku bowiem gdy sporem o świadczenie nie będą mogły zostać objęte wszystkie uprawnienia istotne z perspektywy ochrony sfery prawnej powoda przyjąć należy, że powód ma interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c.

Wypadek taki jest aktualny, gdy żądanie ustalenia oparte jest na twierdzeniu o nieistnieniu stosunku prawnego, zwłaszcza, gdy konsekwencje ustalenia nieistnienia stosunku prawnego nie ograniczają się do aktualizacji obowiązku świadczenia przez pozwanego, lecz dotyczą także innych aspektów sfery prawnej powoda (np. wpływają na określenie treści praw i obowiązków powoda jako dłużnika pozwanego. Sama możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie nie wyczerpuje wtedy interesu prawnego w żądaniu ustalenia, Jest tak zwłaszcza wtedy, gdy pozwany rości sobie według treści stosunku prawnego objętego powództwem o ustalenie prawo do świadczenia ze strony powodów (np. żąda zwrotu udzielonego kredytu w wysokości obliczonej zgodnie z treścią kwestionowanej umowy. W takich sytuacjach nie sposób odmówić dłużnikowi (dążącemu do wykazania, że nie jest zobowiązany do świadczenia, zwłaszcza, że kredytodawca nie ma prawa obliczać wysokości poszczególnych rat przy wykorzystaniu odnośnych klauzul umownych) interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego. Sąd Apelacyjny podniósł, że Sąd Okręgowy trafnie dostrzegł, że powodowie według Umowy nie wykonali zobowiązania zwrotu świadczenia, a pozwany traktuje ich jako swoich dłużników. Wyrok ustalający nieistnienie Umowy samoistnie zatem przesądza o treści obowiązków powodów wywodzonych z Umowy i w ten sposób wywołuje skutek prewencyjny, gdy chodzi o możliwość sporu, w którym powodowie byłiby pozwani o zapłatę. Już ta kwestia, według Sądu Apelacyjnego nie pozwala na stwierdzenie naruszenia art. 189 k.p.c. w rozważanym zakresie.

Sąd Apelacyjny przychylił się ponadto do oceny Sądu Okręgowego, że Umowa jest umową o kredyt denominowany w CHF. Odrzucając z kolei zarzut naruszenia art. 385¹ k.c. Sąd podniósł, że zastosowanie abuzywnej klauzuli dotyczącej ustalania wysokości świadczenia kredytodawcy i kredytobiorców w PLN stanowi samoistną i wystarczającą przesłankę nieważności Umowy, gdy uwzględnia się interpretację norm prawa materialnego w zgodzie z normami prawa europejskiego. W sprawie bezsporne jest, że powodowie są konsumentami.

Pozwany bank nie wykazał, że kwestionowane postanowienia dotyczące przeliczania CHF na PLN były uzgodnione indywidualnie. Tymczasem ugruntowany jest już pogląd, że klauzule waloryzacyjne mają z reguły charakter abuzywny, zwłaszcza, jeżeli upoważniają bank do przeliczania walut według jednostronnie przez niego ustalanych tabel kursowych, gdyż kształtują sytuację konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i zarazem rażąco naruszają jego interesy. Sytuacja taka wystąpiła na tle Umowy i Regulaminu w okolicznościach niniejszej sprawy. Powołując się na judykaturę Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (np. wyrok z 14 marca 2019 r. w sprawie C-118/17 oraz wyrok w sprawie C-260/18) Sąd Apelacyjny wskazał, że w razie stwierdzenia abuzywności klauzul waloryzacyjnych umowa nie może być utrzymana w mocy bez tych klauzul, gdyż spowodowałoby to zmianę charakteru głównego jej przedmiotu. W rezultacie Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że wobec uznania spornych postanowień waloryzacyjnych za abuzywne i woli powodów doprowadzenia do upadku Umowy jest ona w całości nieważna i z tych względów oddalił apelację pozwanego banku. Skargę kasacyjną od wyroku z 11 lutego 2021 r. złożył pozwany bank. Zarzucając naruszenie art. 189 k.p.c., art. 65, art. 385¹k.c. art. 385¹ §2 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 358k.c., i art. 56 k.c. w związku z art. 41 Prawa wekslowego, a także art. 1 ust 2 w związku z art.3 ust. 1 dyrektywy 93/13 i z art. 385¹ k.c. jak również art. 5 k.c. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzucając naruszenie art. 189 k.p.c. pozwany bank twierdził, że powodowie nie mieli interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności Umowy, gdyż przysługiwało im dalej idące powództwo o świadczenie. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie przychylił się do stanowiska, że w okolicznościach sprawy interes prawny powodów w żądaniu ustalenia w rozumieniu art.189 k.p.c. wynika już z tego, że pozostając w sporze z bankiem co do kwestii ważności Umowy byli oni narażeni na żądanie banku dalszej spłaty kredytu, a pozytywne rozstrzygnięcie sądu co do nieważności Umowy mogło chronić ich nie tylko przed ryzykiem takiego żądania, lecz stabilizowało i wyjaśniało ich sytuację prawną względem banku w tym zakresie.

Zdaniem skarżącego Sąd Apelacyjny miał się dopuścić naruszenia art. 65 k.c. przez błędną wykładnię Umowy i Regulaminu, co skutkowało ustaleniem, że strony nie umówiły się, aby spłata kredytu następowała za pośrednictwem rachunku walutowego, tj. przez zapewnienie na tym rachunku kwoty odpowiadającej wartości raty kredytowej ustalonej w CHF oraz na tym, że strony ustaliły, że spłata będzie następowała w PLN przez pobieranie przez bank środków z rachunku bankowego powodów prowadzonego w PLN. Tak sformułowany zarzut naruszenia prawa materialnego jest w istocie próbą kwestionowania ustaleń faktycznych sądów obu instancji w zakresie treści oświadczeń woli stron, a nie kwestionowaniem sposobu wykładni tych oświadczeń przyjętego przez te sądy. Z tych względów zarzut naruszenia art. 65 k.c. jako zmierzający w istocie do podważenia ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie i stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku jest niedopuszczalny (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Dalsze zarzuty kasacyjne naruszenia art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 oraz art. 358 k.c. i art. 56 k.c. w związku z art. 41 Prawa wekslowego i art. 1 pkt 1 lit. a) tzw. ustawy antyspreadowej zmierzały do wykazania, że skutkiem uznania za abuzywne postanowień Umowy kształtujących klauzule walutowe nie jest nieważność całej Umowy lecz konieczność jej dalszego wykonywania z pominięciem tych postanowień i uzupełnieniem ewentualnych powstałych w ten sposób luk innymi normami prawnymi. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela jednak stanowisko, że umowa kredytu, w której zawarte były uznane za abuzywne klauzule walutowe (denominacyjne lub indeksacyjne) bez tych klauzul nie może obowiązywać i należy stwierdzić jej nieważność (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 września 2023 r. I CSK 4983/22 nie publ.) i cytowane tam dalsze orzecznictwo) i z tego powodu uznaje powołane zarzuty za niezasadne.

W zarzucie kasacyjnym naruszenia art. 1 ust. 2 w związku z art. 3 ust. 1 Dyrektywy 93/13 w związku z art. 385¹ k.c. skarżący bank próbował podważyć ocenę sądów obu instancji co do niedozwolonego charakteru klauzul walutowych zawartych w Umowie. Zarzut ten jest bezzasadny, albowiem w sprawie bezspornie ustalono, że powodowie nie zostali poinformowani o spoczywającym na nich ryzyku walutowym wiążącym się z Umową. Nierównowagę kontraktową stron

podkreślał nie tylko fakt, że powodowie nie mieli realnego wpływu na postanowienia umowne i ich treść (zaczerpnięto je z wzorca i nie poddano negocjacjom), ale także to, że pozwany bank jednostronnie sam zabezpieczył się przed ryzykiem walutowym określając limit swojego świadczenia na kwotę 45 857,14 CHF nie większą jednak niż równowartość 105 000 zł. W rezultacie należało omawiany zarzut ocenić jako bezzasadny.

W ostatniej kolejności pozwany bank zarzucił naruszenie art. 5 k.c. mające polegać na niezastosowaniu tego przepisu w okolicznościach sprawy i oddaleniu apelacji pozwanego w sytuacji, w której objęte powództwem żądanie powodów miało naruszać zasady współżycia społecznego w postaci zasady sprawiedliwości i równości społecznej oraz zasady zaufania w obrocie gospodarczym. Zarzut ten jest całkowicie bezpodstawny. Uszło bowiem uwagi skarżącego to, że u podstaw powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c.) nie leży żadne roszczenie materialnoprawne ani prawo podmiotowe, wobec czego ocena tego powództwa pod kątem nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 k.c.) w ogóle nie wchodzi w rachubę.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ oraz art. 98 § 1 i 1¹ w związku z art. 391 § 1 i z art. 398²¹ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Karol Weitz

Roman Trzaskowski

Dariusz Zawistowski

[SOP]

[ms]